

Віктор Мазярчук

05.05.2014

Міжнародний Валютний Фонд – історія взаємодії з Україною

Україна є членом Міжнародного валютного фонду з 03.09.1992. Початковий етап співпраці з Фондом включав консультації та технічну допомогу щодо створення власної грошово-кредитної системи – функції та структури Національного банку та інших фінансових установ, структури валютного ринку, введення власної валюти тощо. Співпраця України з МВФ на рівні реалізації спільних програм економічного розвитку розпочалася з жовтня 1994.

У співробітництві України з МВФ в межах кредитних програм можна виділити 6 етапів.

1 етап (1994-1995 роки) – Фондом була надана фінансова допомога у вигляді системної трансформаційної позики на суму \$763.1 млн. для підтримки платіжного балансу.

2 етап (1995-1998) – реалізовані 3 річних програми "Stand-by" та виділені кредити на загальну суму \$1,935 млрд. Головною метою цих кредитів була підтримка курсу національної валюти і фінансування дефіциту платіжного балансу.

3 етап (1998-2002) – запровадження Програми розширеного фінансування (EFF-Extended Fund Facility), яка передбачає надання Україні кредиту на загальну суму \$2,6 млрд. (Уряд отримав тільки \$1,591 млрд. на поповнення валютних резервів НБУ).

4 етап (2002-2008) – зміна акцентів в питанні співробітництва між Україною та МВФ з кредитної форми співпраці на сферу технічної допомоги. Основна увага зосереджена була на безкредитних стосунках, узгодження головних параметрів макроекономічної політики з тенденціями та прогнозами розвитку світової кон'юнктури, з динамікою і напрямками світових фінансових та інвестиційних потоків та поглиблення координації у сфері валютної політики.

В цей період, відбулася затвердження Радою Директорів МВФ¹ 12-місячної Програми "попереджувальний Stand-by" для здійснення переходу до ринкової економіки. Дана програма надавала можливість НБУ отримати від МВФ зарезервованій кредит у сумі 411,6 млн. СПЗ у випадку погіршення ситуації з платіжним балансом або валютними резервами країни. Проте, враховуючи не виконання Урядом окремих умов Програми впровадження її стало неможливим, оскільки формально закінчився термін її реалізації.

5 етап (2008-2013) – як наслідок несприятливої ситуація на світових ринках, Україна постала перед необхідністю отримати кредит від МВФ. 15.10.2008 Уряд запросив до Києва місію МВФ для проведення консультацій в рамках запровадження нової 2-х річної Програми співробітництва «Stand-by» на загальну сумою \$16,4 млрд. (802% від квоти або 11 млрд. СПЗ). Радою Директорів МВФ 05.11.2008 була затверджена дана програма.

В рамках цієї програми «Stand-by» Україна отримала 3 транші загальним обсягом \$10,6 млрд. Перший транш даної Програми в терміновому порядку був наданий у розмірі 3 млрд. СПЗ для

¹ 29.03.2004 року.

поповнення золотовалютних резервів НБУ. Частина другого траншу у розмірі \$1,5 млрд. та третій транш у повному обсязі були спрямовані безпосередньо до Державного бюджету.

Окрім цього, 28.07.2010 Україна ухвалила нову 2,5 річну Програму «Stand-by» на загальну суму \$15,1 млрд., скасувавши попередню Угоду «Stand-by» (затверджену в 05.11.2008 у т.ч. усі транші, що ще залишилися відповідно до тієї Угоди). 02.08.2010 отримала перший транш згідно нової програми у розмірі \$1,89 млрд., з них до бюджету направлено \$1,022 млрд.

10.12.2010 завершено перший перегляд програми та підписано новий лист про наміри. Після виконання українською стороною попередніх заходів, Рада Директорів 22.12.2010 прийняла рішення про завершення перегляду програми. Результатом завершення перегляду програми Радою Директорів МВФ стало виділення траншу у розмірі \$1,5 млрд., з яких \$1,0 млрд. надійшов на підтримку державного бюджету.

Наприкінці 2011 в Україні перебувала Місія Європейського департаменту МВФ з метою завершення другого перегляду спільної з МВФ програми «Stand-by». За результатами роботи Місії було підготовлено проект Листа про наміри Уряду та НБУ до МВФ. Однак, у процесі узгодження Листа про наміри виникли питання щодо переліку попередніх заходів в рамках програми, що не дало можливості підписати зазначений документ.

У зв'язку із завершенням 28.12.2012 терміну дії даної Програми до 2014 року співробітництво України з МВФ сконцентровано у сфері консультацій, а саме: узгоджуються головні параметри макроекономічної політики з тенденціями та прогнозами розвитку світової кон'юнктури, з динамікою і напрямками світових фінансових та інвестиційних потоків і поглиблюється координація у сфері валютної політики.

Протягом 2008 – 2013 років Україна отримала \$14,43 млрд. від МВФ.

6 етап (з 2014) – у зв'язку з проведенням в Україні суспільних демократичних перетворень (громадської революції – Євромайдан), агресії Російської Федерації проти України, Уряд 22.04.2014 звернувся до МВФ з проханням затвердити нову програму «Stand-by». 30.04.2012 Рада директорів МВФ прийняла рішення про схвалення такої програми та виділення Україні кредиту на суму \$17,3 млрд. (10,976 млрд. SDR або 800% від квоти).

Перший транш у сумі \$3,2 млрд. 07 травня надійшов на рахунок НБУ. Частина з даних коштів, у сумі \$2,16 млрд. буде направлена на фінансування дефіциту бюджету.

For more detailed information, please contact:

Victor Maziarchuk, The Open Dialog Foundation

victor.maziarchuk@odfoundation.eu